

Bolgari so nas na fronti pri Knjaževacu napadli.

(S tem je pričela vojna med Bolgarsko in Srbijo.)

Zakaj je Bolgarska stopila na našo stran.

Bolgarska vlada izdala je na občine spomenico, v kateri pravi m. dr.: Naš največji sovražnik je Srbija. Osrednja sile pa so nam velike obljube glede pokraj in troške Srbije za našo aktivno vojaško pomoč obljubile. Te obljube odgovarjajo naši želji, imeti ob Donavi skupno mejo z Avstro-Ogrsko. Sedanja vojna je dokazala, kako neobhodno potrebno je, da imamo neposredno zvezo z Ogrsko ker smo potem neodvisni od blazne postale Srbije. Vprašanje pa ima tudi še drugo stran. Mi sploh ne verujemo na nobene obljube četverozveze, ki je vzela Italijo kot zaveznika, katera je na tako zahrbtni način svojo častno besedo z nogami potepala in 33 letno pogodbo prelomila. Velika Srbija je za Avstro-Ogrsko in za mir Nemčije nevarna. Razruševalec svetovnega miru mora ali iz površja izginiti, ali pa se mora prisiliti, živeti pod razmerami, v katerih mu ne bode mogoče svet trojem v požar spraviti. Končno pa moramo (Bolgari) držati k skupni sil, ki bode v tej vojni zmagala. Iz razvitka operacij na bojiščih, ravno tako na fronti prot Francoski in Belgiji, kakor proti Italiji, Srbiji in Rusiji, se izpoznava vsaka dan jasneje, da bodeta Avstro-Ogrska in Nemčija z mogočimi dosegle.

Nemški podmorski čolni v Srednjem morju.

Nemški podmorski čolni so v zadnjem času z izrednim uspehom v Srednjem morju operirali. Od sredine septembra sem potopili so večje število velikih parnikov, med njimi nekaj parnikov za prevažanje vojaštva. Pred kratkim šele je bil potopljen parnik „Arabia“ (8000 ton) z angleškimi vojaki na krovu. Nadalje so bili torpedirani: parnik „Ramasan“ dne 18. septembra s 500 moč indijskih vojakov na krovu; „Patagonia“, 3000 ton, dne 15. septembra; „Linkmoor“, 4000 ton, dne 20. septembra; „Cyrene“, 3000 ton, dne 8. oktobra; nadalje francoski parniki „Indian“ (800 ton), „L'Aude“ (3000 ton), „Ville de Mostaganem“ (2650 ton), „Provinzia“ (3000 ton) in „Ravitailleur“, poleg tega še več manjših parnikov. Vsi poskusi, da bi se uspehe nemških podmorskih čolnov v Srednjem morju preprečilo, so se doslej izjalovili.

Skrb Angležev za Egipt in Indijo.

K. B. London, 10. oktobra. Unionistični poslanec C. mery govoril je v klubu o balkanskem položaju in je dejal, da je bil angleški položaj pri Dardanelah že dovolj težak. Edini dobiček je bilo pomanjkanje streliva pri Turkih. Ako vstvarijo Nemci zvezo s Turčijo, stali bi nasproti novemu položaju, v katerem bodejo imeli Turki neomejene množine streliva in poleg tega puške in druge predmete za čete, katere doslej ne morejo oborožiti. Turki bi potem čete v Makedonijo poslali in bi ojačali one čete, ki napadajo Egipt. Turki bi zamogli potem začetkom prihodnjega leta za 750.000 moč vojaštva postaviti. To bi bilo za Anglijo resneje, nego za njene zaveznike. Egipt in Indija stala bi odprta nemškemu agentom, nemškemu kanonom in turškim četam. Nemčija pa bi dobivala surovine iz Azije. Napredovanje centralnih sil v Rusiji in angleški neuspehi pri Dardanelah imeli so veliki vpliv na Bolgarijo, ki bi se bila morda drugače odločila, ako bi bil zamogel angleški poslanik reči, da zamore Anglija za dva milijona vojakov več postaviti.

(Pametni Angleži čutijo torej že, da jih bode krvava vojna, katero so angleški ministri v svoji nezasljeni brezvestnosti zakrivali, kmalu za goltanec prijela, — in strah jih je zdaj pred sovražnikom, na katerega strani stoji pravica. Op. uredn.)

Angleški parnik s 1900 vojakov potopljen.

K. B. Atene, 9. oktobra. Angleški parnik za prevažanje vojaštva „Samhlin Haver“ bil je 100 morskih milj od Malte od nekega nemškega podmorskega čolna torpediran in potopljen. Imel je 2000 algijskih strelcev na krovu. Angleški torpedni čolni zamogli so samo 90 mož rešiti, ostalih 1900 mož pa je utonilo.

NESTLE-JEVA
MOKA ZA OTROKE

najboljša hrana za dojenčke, otroke, rekonvalescente po želoččnih in črevesnih boleznih se vedno dobi.

Poskusna doza in podučna zdravniška brošura o oskrbi otrok zastoj po Nestle's Kindermehl-Gesellschaft, Dunaj I., Biberstrasse 49 a. 365/1

Pisma iz bojnega polja.

(Izvirni dopisi).

Dragi „Štajerc“. Pozdrave iz južnega Tirola! Veseli me, da sem še zdrav. Bil sem v Galiciji in me je bolezen zadela, da sem moral iti v bolnišnico. Ko sem pa malo ozdravil, sem prišel zopet v Celje na našo štajersko zemljo. Tam sem bil prideljen od našega domačega polka k tirolskim lovcom. Istotako več mojih tovarišev. Meseca junija smo se odpeljali iz Celja skozi Koroško v Tirol. Pridemo na veliki hrib in odložimo naše puške, ko je že začel Italijan z granatami razbijati, kakor s polento. Tudi 18. avgusta je močno blaval z granatami. Ali kaj je to štajerskim fantom, ki stojimo kakor železo! Ko pa je prišla polentarja in infanterija dne 26. septembra, smo hitro skočili v strelske järke in smo jim dali nekaj našega divjega svinca pokusiti. Bilo je tako hudo, da so hitro pete pokazali. Dokler slovenski in tirolski regiment stoji, Italijan Tirola ne dobi! Pozdravljamo vse rojake in „Štajerca“! Fantje od 87. regimenta: Franc Krainz iz Galjsaka pri Sv. Jurju, Janez Kavčič iz Ivajšovca, Johan Bolok iz Radgone, Rupert Galin, Johan Turk iz Illova, Vavpotič.

Dragi „Štajerc!“ Že davno sem se namenil, da Ti pošljem kako novico iz bojnega polja, pa mi skoraj ni dopuščel čas. Zdaj Ti pa pišem, kako smo tega prokletega polentarja enkrat vrgli nazaj.

Bilo je eno lepo jutro; na vse zgodaj je ta hudimani kaclmohar začel streljati in mi smo se mu smejali, ker je streljal enkrat previsoko, drugič pa nizko; škode nam ni nič napravil.

Zdaj smo se pa mi že naveličali takimi smo mu pa začeli odgovarjati. Ko smo naredili par strelcov, smo že videli, kako so se polentarji valjali po planini navzdol.

Tako se že pozna, da se jim mudi za pet ker jih rado zebe.

Tako mi slovenski fantje in možje upamo da bomo tega kaclmoharja spravili spat, ker s mu naše gešic fleiškonzerve prevroče.

Zdaj pa vzemem od polentarjev slovo in Te, ljubi „Štajerc“ prosim, daj objaviti to listu in te prosim, pošlji nam en list, ker bi na zelo veselilo, da dobimo kak domači list.

To poročilo Ti pošiljata Tvoja prijatelja, Johan Ornik, predmojster Jos. Lacko, k. k. Gebirgs Artillerie-Regmt., Kan.-Batterie Feldpost 53.

Izpred sodišča.

Velezidajalci.

Bihač. Pred tukajšnje vojno sodnijo vršila se je sodna obravnava zaradi velezidaje pri 44 dijakom in profesorjem gimnazije in trgovske šole v Tuzli v Bosni. Obsojeni so bili Todor Ilič na smrt uavešalih, ostali pa na težko ječo. Največji zapor znaša 16 let najmanjši pa 11 mesecev. Samo en študent je oproščen. Nadalje je obsojen profesor Adam Biše na 11 mesecev, ravnatelj trgovske šole Peter Miletič in gimnazijski profesor Veljko Vujafinovič vsak na 10 mesecev težke ječe.

Navijanje cen.

Ptuj, 9. oktobra. Pred tukajšnje okrajno sodnijo bila je okoliška posestnica Cecilija Kovarčič zaradi navijanja cen pri paradiznikih na 30 kron globe obsojena. — Posestnik Blaž Pišak iz Lancevasi pri Ptuju prinesel je na sejem svinjo. Zahteval je za eno kilo žive teže 4 krone. Pozneje je prodal svinjo po 3 K 40 za kilo žive teže. Pred sodnijo je dejal, da je „Slov. Gospodarju“ čital, da sme vsako ceno zahtevati; tudi je baje fajmošter prižnice razglasil, da se sme vsako ceno zahtevati. Ta zagovor obtožnica seveda ni nič pomagala. Obsojen je bil na 5 dni zapora in 30 kron denarne globe — Ptajška firma C. Schwab bila je zaradi navijanja cen pri jesihu in žveplu na 800 kron denarne globe obsojena. Zaradi prekoračenja cene pri kruhu bila je ta firma že preje od mestnega urada na 5 kron globe obsojena.

Obsojeni vojaški liferanti.

Budimpešta, 10. oktobra. Tovarnar kruha Evgen Kupfer v Debreczinu napravil je vojaškim erarjem pogodbo za dobavo kruha po

Angleško-francoska pomoč Srbiji.

Brez ozira na grško nevtiralnost sklenili so naši angleško-francoski sovražniki, izkreati v grškem pristanišču Saloniku svoje čete in jih poslati na pomoč Srbiji, ki je zdaj v tako hudi zadregi. Z ozirom na te dogodke prinašamo zemljevid teh krajev.

Zur Hilfsaktion der Ententemächte nach Saloniki.

Podpisujte tretje vojno nosilo!

porabo od erarja samega poslane moke. Vojaki so povedali, da je kruh slab. Napravili so preklavko, ki je dognala, da je Kupfer pokvarjeno pšenično moko in slabo krompirjevo moko od erarja poslani moki primešal. Kupfer je pač mišlil, da se bode obogatil in da bode k večjem naradi prestopka zoper postavo o življenjskih sredstvih malo kazni dobil, bil je zdaj pa obtožen zaradi zločina proti vojni sili države; obsojen je bil na 4 leta ječe in 4000 kron denarne kazni. — Sodnija v Marosvásarhely obsodila je trgovca Jerimija Engel in Izidorja Walter zaradi dobave segnite mrve rojstvu vsacega na eno leto zapora in 2000 kron denarne globe.

Obstoj Nemčije je obstoj Avstrije!

Dunaj. Takajšno domobranksko divizijsko sodišče je obsodilo angleško učiteljico Ido Blackmore na 8 mesecev težke ječe, ker je izrekla željo, da bi bila v vojni Nemčija premagana. V obtožnici je rečeno, da je tožena v prvi vrsti pač merila na Nemčijo, zadeti pa je hoteli brez dvoma tudi Avstro-Ogrsko, katere usoda je najtesneje zvezana z usodo Nemčije. Vojna napoved Italije, ki jo je obtoženka želela, naperjena je tudi v prvi vrsti proti Avstriji. V utemeljevanju sodbe je rečeno, da je obtoženka morala vedeti, da je njena izjava naperjena proti obstanku Nemčije in s tem tudi proti obstanku Avstrije. To sodbo treba bi bilo povedati tudi gotovim ljudem v naših krajih.

Bojni napljinč **Sanatorij Aflenzen**
Hofacker 1300, Štajersko, Presepej

Razno.

Pozor špeharji! Občinski svet ptujski je sklenil, da se vršijo špeharski sejmi v Ptuj zopet vsaki petek. Opozarjamo špeharje nato in upamo, da se bodejo živahno udeleževali teh sejmov.

Pomanjkanje petroleja se je v zadnjem času v raznih krajih občutilo. K temu vprašanju piše poljski list „Gazeta Poranna“: Kakor znano, so Rusi pred svojim odhodom zažgali večji del naftnih vrečev. S tem povzročene škode se z vsemi na razpolago stoječimi močmi popravljajo in po zaslugi mrzlične delavnosti rekonstrukcijska dela hitro napredujejo, tako, da se je v mnogih jamah že začel redni obrat. K sreči je večina naftnih rovov tehnično le malo trpelo in število tako zvanih zamašenih rovov je bilo razmeroma majhno. Tudi težave, ki so začetkom ovirale razpošiljanje, so že večinoma odpravljene in izvoz surovega olja neprestano raste. V avgustu se je odposlalo iz Boryslava 6757 vagonov surovega olja. Razven tega so se velike množine poslale čistilnicam naravno po ceveh, tako, da se je v tem mesecu oddalo 7414 cistern (vsaka po 100 meterskih centov). V drohobyskem petrolejskem področju se sedaj vsak dan proizvede že 220 vagonov surovega olja, v Tutstanovicah 140 in v Boryslawu 75 vagonov. Upati je torej, da bode pomanjkanje petroleja kmalu ponehalo.

Zimsko perilo in obleka za vojne vjetnike v Rusiji. Z ozirom na to, da rabi paket v Rusijo ali celo v Sibirijo daljšo dobo, da pride na svoje mesto, opozarja vodstvo „Rdečega križa“ občinstvo, katero ima svoje kot vojne vjetnike v daljni ruski deželi, naj bi čimprej odposlalo rečene predmete. Paketi morajo biti zaviti v platno. Poslani obleki se ne sme priložiti ne pisma, ne knjige, ne časopisa. Tudi ne sme biti obleka v časopis zavita. Opozarja se tudi, naj ne dela občinstvo obsežnih paketov, ampak manjše, le po 5 kil težke, in jih odpošilja v presledkih, vsak teden enega.

Kako so Italijani postopali na Kobariskem. Nedavno se je preko Švice vrnilo 6 nad 50 let starih mož iz kobariskega okraja (na Goriškem), ki so v Waidhofnu ob Ybsi povedali na zapisnik to le: Dne 4. junija so Italijani zasedli naše kraje. Popoldne so pozvali skupaj vse moške; bilo nas je iz Smasti in Kamnega 66.

Odvedli so nas proti Kobaridu. Ob odhodu iz Smasti smo videli, da so Italijani streljali na ljudi, ki so delali na polju in ustrelili neko žensko ter nekega moža. Na potu so brez povoda ustrelili Ivana Ručuo. V Iderskem so nas preiskali, nato pa vsacega desetega ustrelili. Na nadaljnem potu smo srečavali italijanske vojaške oddelke, ki so nas suvali, bili in pljuvali na nas. V Kobaridu so nas zaprli; Gregorčiča iz Krna so tako pretepli, da je umrl. Naslednji dan so nas odpeljali v Čedad, potem v Florencio in nazadnje v Oschierri na Sardiniji, kjer smo se šele smeli svobodno gibati. Tu je umrl Anton Faletič iz Smasti. Po preteku treh tednov so izbrali nas šestero: Štefan Gabršček, Anton Faletič, Andrej in Anton Fon, Anton Kolarič in Andrej Ivančič ter še štiri druge, ki smo bili vsi stari nad 50 let ednosno pod 18 let, ter nas peljali čez švicarsko mejo, od koder smo prišli zopet v Avstrijo. Štirje smo morali v Salzburgu v bolnišnico. — Tako dela ta propali „popolo romano“ z našimi ljudmi!

Svinjska mast postala je zlasti zaradi spekulantov v zadnjem času tako draga, da je navadnemu človeku naravnost nemogoče, si jo nabaviti. Cena je bila že za en kilogram od 8 do 10 in še več kron. Spekulanti so mast skrivali, da bi s tem dosegli še višje cene. Oblast je končno odločno nastopila. V Budimpešti, na Dunaju in drugod je preiskala shrambe spekulantov in našla velike skrite zaloge, ki so se seveda zaplenile. Kmalu nato so cene že pričele padati od K 840 na K 760. V obče so mnenja, da bodejo cene še izdatno padle. Kakor poroča c. k. korespondenčni urad, zborovala je dne 5. t. m. v vojnem ministerstvu konferenca, ki so se je udeležili zastopniki avstrijske in ogrske vlade. Sklenili so, da se bodo cene svinjske masti in špeha določile enotno v Avstriji in na Ogrskem. Zdaj se tudi že poroča — uradno še ni potrjeno! — da je ogrska vlada določila najvišjo ceno za svinjsko mast in sicer 5 K 50 h za kilogram. Upati je, da se bode pri temu kakor pri drugih življenjskih sredstvih spekulantskemu odiranju energično konec napravilo.

Poostrene odredbe glede krušnih kart. Štajersko namestništvo razglašuje, da se morajo peki, gostilničarji itd. strogo držati odredbe glede oddaje krušnih kart pri nakupovanju moke in kruha, zlasti v gostilnah. Gostilničarju je strogo prepovedano, prodajati kruh brez krušne karte, ker bi ga sicer zadela denarna globa do 5000 kron, oziroma kazni zapora do 6 mesecev, vrhutega bi še izgubil obrtno pravico.

Dva žandarja umorjena. V Jagleviču pri Zidanem mostu so neznan zločinci, najbrže laški vohuni, iz zabrtja streljali na dva žandarja, ki sta tam patrolirala. Eden je bil takoj mrtev, drugi pa je težko ranjen in se bori s smrtjo. Obema žandarjema so zločinci vzeli orožje. Opozarjamo ljudstvo, da naj se varuje pred neznanimi tujci, za katerimi so dostikrat nevarni vohuni skriti. — K tej stvari se nadalje poroča: Pretekli teden prišla sta v neko stransko ležečo gostilno v Kalu dva moža; popivala sta tam in pričela končno s krčmarjem

karte igrati. Imela sta večje svote denarja pri sebi in sta izgubila baje na krčmarja 1300 K. Ko sta gostilno zapustila, zahtevala sta od krčmarja izgubljeni denar nazaj; ker sta krčmarju z ustreljenjem grozila, jima je ta denar tudi vrnil. V noči od 8. na 9. t. m. prenočila sta ta dva moža v neki kmetijski hiši v Studenicah. Ker sta se kmetu sumljiva zdela, postal je ta natihoma po žandarje v Rače. Ob 5. uri zjutraj prišla je patrolja. Ko sta orožnika v sobo stopila, sta tuja moža takoj iz revolverjev streljala. Stražmojster P u g e l j bil je v prsa zadet in je na mestu mrtev obležal. Vice-stražmojster I n t i h a r bil je trikrat v glavo zadet in se je smrtnonevarno ranjen na tla zgrudil. Tujca sta vzela orožnikoma potem puške in strelivo ter službene taške in sta zbežala. Pukicalo se je 30 orožnikov, ki morilce zasledujejo.

Iz Koroške poročajo listi, da so koroške cerkve ponudile vojni upravi že 72 zvonov in da bi jih v slučaju potrebe dale še več na razpolago. Vojna uprava se teh ponudb doslej še ni poslužila.

Uspeh preiskave pri mesarjih. Iz Osijaka na Hrvatskem se poroča: Pri tamošnjih mesarjih in prekupcih mesa ter špeha so merodajne oblasti izvršile preiskavo z velikim uspehom. Vpijejo, da ni špeha pa ga je dovolj, samo poskati ga je treba. Tako so našli špeha pri mesarjih po 1500 kg, 1900 kg, 2500 kg itd. Oblast je lepo mast in špeh zaplenila in tako prebivalstvo z vsem preskrbela. Tako bi bilo treba še kje drugje postopati, ne samo v Osijeku!

Pijonirski znak. Za pionirje se uvede nov znak in sicer sidro z gorečo mino ter cesarsko krono na vrhu.

Nezгода. Pri premikanju na kolodvoru v Beljaku je ponesrečil delavec Peter Grilec. Prišel je med „puferje“ in bil takoj mrtev.

Skupni grb avstrijsko ogrske monarhije. V času, ko se borijo naše junaske čete za obstoj in napredek staroslavne države, je uvedel cesar nov simbol nerazdružljivosti in ednotnosti monarhije: zaukazal je, da se naj uvede poseben skupen grb, ki bo pravilni izraz državopravnega ustroja monarhije in obenem simbol neločljivosti in nerazdružljivosti vseh njenih dežel. Monarhija dosedaj ni imela skupnega grba, znaki katere so rabili skupni uradi, zlasti pa armada in diplomatsko zastopstvo so imeli bolj avstrijski značaj in dvoglavi orel je reprezentiral tudi ogrske dežele. Sedaj dobi Ogrska svoj poseben enakopraven prostor v skupnem državnem simbolu. Novi skupni grb je jasno in slovesno priznanje, da so dualistični temelji, na katerih sloni monarhija, neomajni. Ogrski državi je prepričan popolnoma ravnopravni prostor in priznano ji je posebno odlikovanje s tem, da je postavljen grb Bosne in Hercegovine pod okrilje svetošofanske krone. Državnopravna enakopravnost Ogrske je izvedena sedaj tudi v armadi in mornarici. Z manifestantnim poudarkom je končno vpeljana v nove grbe velpomembna deviza naše pragmatične sankcije: Indivisibiliter ac Inseparabiliter — nerazdeljivo in neločljivo, deviza, ki tvori temelj vse državne politike.

Belgrad.

Na drugem mestu poročamo, da so nemške in avstro-ogrške čete z nepremagljivo ljutostjo naskočile in zavzele srbsko glavno mesto Belgrad. Ob tej priložnosti prinašamo sliko tega mesta. Zgoraj imamo pogled na vso belgrajsko mesto, spodaj pa na trdnjavo (citadelo), katero so avstro-ogrski vojaki v mogočnem naskoku zavzeli. Približuje se torej ura usode kraljevskim morilcem in njihovi podli zalegi. Pravična in zaslužena kazni ne sme izostati.

